

Valtiovallan tavoitteet ja toimenpiteet tieverkon kehittämisessä

Alempi tieverkko puuhuollon
pullonkaulana -päättäjä seminaari
7.11.2014

Marja Hilska-Aaltonen

Maa- ja metsätalousministeriö

6.11.2014

Metsäteiden merkitys

- Vähäliikenteinen tieverkko on elintärkeä
 - metsä- ja energiateollisuudelle raakapuukuljetusten
 - metsätalouden kone- ja henkilökuljetuksille
 - maatalouden toiminnalle
- Metsätiet ovat osa maaseudun tieverkostoa
 - Yksityisteitä noin 250 000 km, joilla elinkeinotoimintaan liittyvää kuljetusta neljällä viidestä
- Metsäteitä noin 130 000 km, joista pääosa metsänparannusvaroin rakennettuja
- Metsätalouden kannattavuuden kannalta ratkaiseva merkitys
- Hyvin suunnitellulla ja riittävällä tieverkolla ehkäistään puunkorjuun yhteydessä maasto- ja puustovaurioita

6.11.2014

Voimassaoleva kemera -tuki metsätien tekemiseen

- Kemera-laki edeltäjineen tärkein väline metsätieverkoston rakentamisessa ja perusparannuksessa
- Vuosittain kemerasta rahoitetaan noin 1 500 km tien perusparannusta ja rakennetaan uusia teitä noin 200 km.
- Kemera-tukea käytetään noin 10 milj. euroa/vuosi.
- Tuki myönnetään yksityismetsänomistajille tieyksiköiden perusteella.
 - tuki vaihtelee 20-60% vyöhykkeestä ja työlajista riippuen
- Tieoikeudet ja yksiköt tulee olla kunnossa/ei välttämättä tiekuntaa
- Maanmittauslaitoksen, Tapion ja Metsätehon ohjeet ja suositukset
- Hankkeiden perustana tieverkkosuunnitelma
- Viimeiset rahoituspäätökset tehtävä 30.6.2015 mennessä, mutta maksatukset jatkuvat vuoden 2019 loppuun

6.11.2014

Hankkeiden suunnittelu

- Kemera-lain nojalla on säädetty suunnittelun enimmäiskustannuksista melko yksityiskohtaisesti
- Uusia teitä suunniteltaessa on käytettävä hyödyksi jo olemassa olevia kulku-uria, jotta yhtenäisiä erämaa-alueita ei pirstota
- Kuluvana vuonna tiet, joilla on sillan korjaustarpeita, tulee asettaa etusijalle (eduskunnan kanta)
- Metsäkeskus edeltäjineen on ollut pääasiallinen hankkeiden suunnittelija ja toteuttaja.
 - vuodesta 2012 alkaen metsäkeskuksessa on selkeästi eriytetty liiketoimintayksikkö/OTSO
 - nykyään vapaa kilpailu ja laajempi rakentajajoukko

6.11.2014

Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki

- Esitystä käsitellään parhaillaan eduskunnassa
 - käsittely ensi vuoden valtion talousarvioesityksen yhteydessä
 - tukijärjestelmän laajuus on sidottu v. 2015 määrärahoihin
- Tulee voimaan asetuksella, kun komissio on hyväksynyt tukijärjestelmän, mutta aikaisintaan 1.7.2015
- Tukijärjestelmä on lähetetty komissiolle hyväksyttäväksi
- Lain tarkoituksena
 - lisätä metsien kasvua
 - pitää yllä metsätalouden tieverkkoa
 - turvata metsien biologista monimuotoisuutta
 - edistää metsien sopeutumista ilmastonmuutokseen.

6.11.2014

Uudistuksen tavoitteet

- Kannustaa yksityismetsänomistajia heidän monipuolisista tavoitteistaan lähtevään hyvään metsänhoitoon
- Lisätä metsätalouden tukien
 - vaikuttavuutta
 - selkeyttää ja yksinkertaistaa tukijärjestelmää nykyiseen verrattuna
- Sopeuttaa tukijärjestelmä vuosittain käytettävissä oleviin määrärahoihin
- Uudistaa rahoituksen määräytymisperusteita

6.11.2014

Metsätieverkoston tukemisen tavoitteet

- Metsäteiden rahoituksen tavoitteena on käyttöä vastaava teiden kunto, jotta teitä voidaan hyödyntää täysimääräisesti
- Metsätiet ovat monitavoitteisia teitä
 - Pää tavoitteena on ympärivuotinen puunkuljetus kelirikkoaikoja lukuun ottamatta
 - Erikoistapauksissa myös kelirikon kestäviä teitä
 - Metsätalouden muut kuljetustarpeet
 - Muun elinkeinotoiminnan tarpeet
 - Maaseudun asukkaiden ja vapaa-ajan asujien kulku- ja kuljetustarpeet
 - Virkistyskäyttö
 - Pelastustoimi
- Valtion rahoituksella voidaan ohjata töitä siten, että ympäristönäkökohdat ja metsätalouden ulkoisvaikutukset otetaan huomioon
- Kuljetusketju kuntoon metsästä kaukokuljetukseen

6.11.2014

Metsätiehankkeiden rahoitusehdot uudessa laissa

- Tuki myönnetään hankkeen nettokustannuksiin sisältäen suunnittelun
- Tuki porrastetaan tukivyohykkeittäin, jotka ovat yhden mukaiset metsälain kanssa
- Alemman asteisen tieverkon kehittäminen edellyttää, että rahoitettava uusi tie tai perusparannettava yksityistie liittyy saumattomasti metsätalouden ympärivuotisen kuljetuksen mahdollistavaan tiestöön.
- Tietoimituksessa perustettu tiekunta ja pysyvät tieoikeudet, vaatimus ei koske yhteismetsää
- Perusparannettavan yksityistien kuljetuksista yli 30 % tulee olla metsätalouden edellyttämiä kuljetuksia.
 - Vähintään varsiteitä
- Riittävä tien leveys ja toimivuus
 - kääntö- ja ohituspaikat
 - siltojen korjaaminen
 - perusparannuksissa 3,6 m
 - uusissa teissä 4 m, jotta soveltuvat uudelle kalustolle
 - erilliset varastopaikat ja paremmat varastopaikat (sähkölinjat tulevat metsistä teiden varsiin ja vaikeuttavat varastointia, varastoinnin vaikeutuminen yleisten teiden varsissa sekä energiapuun varastoinnin ja haketuksen uudet vaatimukset)

Hankkeen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus 10 vuotta

6.11.2014

Kehittämistarpeita

- Alemman asteisen tieverkoston kartoitus, jotta tiedetään mihin valtion tukea on tarkoituksenmukaista suunnata
 - perusparannuksen minimitason määrittäminen rahoitusta varten ja laajempi luokitus toiminnan tuotteistuksen ja pelisääntöjen edistämiseksi
 - kenen tehtävänä olisi kartoituksen tekeminen ja muodostettavan rekisterin ylläpito ja tiedon luovutukset?
 - miten elinkeinotoiminnan kuljetustarpeet otetaan huomioon tieavustuksia tai kemera-tukea myönnettäessä ?
- Metsätien hoito- ja kunnossapitotöitä tulisi tehdä säännöllisesti
 - osakkaille taloudellisesti edullisinta
 - edellyttää toimivaa tiekuntaa
 - lisää neuvontaa ja koulutusta tiekunnille
- Tulisiko tieyksiköiden määräytymistä ja perusteita tarkistaa?

